



Til Stortingets finanskomité

Oslo, 11. oktober 2019

Høringsinnspill til forslag til statsbudsjett for 2020

Forum for utvikling og miljø (ForUM), et nettverk av over femti norske freds-, miljø-, klima- og utviklingsorganisasjoner, takker for muligheten til å komme med innspill til statsbudsjettet.

FNs bærekraftsmål er førende for regjeringens politikk både i og utenfor Norge, noe som er positivt. Særlig vil vi berømme beslutningen om å innlede et samarbeid med SSB om tilgjengeliggjøring av indikatorer og statistikk på Norges implementering av bærekraftsmålene. Dette er noe ForUM lenge har bedt om og et viktig tiltak for å styrke implementeringen av bærekraftsmålene.

En nasjonal statistikkplattform for bærekraftsmålene

Norge bruker i dag statistikken til å rapportere på globale indikatorer som er mest relevante for land som er atskillig fattigere enn Norge. Dermed kommer Norge svært godt ut på de aller fleste bærekraftsmålene. ForUM mener Norge bør følge FN's anbefaling om å utvikle nasjonale indikatorer som kan være relevante i en norsk sammenheng, helst som en del av SSB-prosjektet om nasjonal statistikkplattform.

Det er en forventning fra KMD om at bærekraftsmålene skal være førende også for kommuner og fylkeskommuner, noe som forplikter til å gjøre de nødvendige verktøyene tilgjengelige også på disse nivåene. Derfor må kommuner og fylkeskommuner få tilgang til statistikk og indikatorer på relevant nivå for å ivareta deres evne til å bidra til implementering av bærekraftsmålene.

SSB-prosjektet er en viktig og god begynnelse, men det er viktig at det ikke blir med den gode begynnelsen. Derfor er det avgjørende at SSB blir gitt forutsigbare rammer for dette arbeidet også utover budsjettet for 2020.

En plan for bærekraftsmålene

Videre har Stortingets flertall bedt regjeringen om å legge fram for Stortinget «en plan for hvordan Norge vil gjennomføre bærekraftsmålene, nasjonalt og internasjonalt». (Innst. 440 S (2016–2017), Meld. St. 24 (2016–2017)). ForUM kan ikke se at dette har skjedd. Vi merker oss at flere departementer har utviklet handlingsplaner, hvorav flere er relevante for arbeidet med bærekraftsmålene. Vi mener at én helhetlig handlingsplan som sikrer at de ulike handlingsplanene trekker i samme retning mot klart definerte politisk mål, vil motvirke silotenkning og gjøre det enklere å få et overblikk over Norges utfordringer. Sverige, Danmark, Finland og Tyskland - alle land det er naturlig å sammenligne oss med - har slike overordnede planer. Regjeringens nylig lanserte Handlingsplan for bærekraftige matsystemer er signert av sju ministre fra seks forskjellige departementer og er et steg i riktig retning.

En slik plan kan også langt på vei bidra til å imøtekomme noe av kritikken som kom fra OECD i forbindelse med deres gjennomgang av Norge utviklingspolitikk tidligere i år. Der etterlyste OECD blant annet spesifikke mål eller delmål, en tidsspesifikk implementeringsplan og fokus på tverrgående prioriteringer.



ForUM ber komiteen om å:

- Be regjeringen invitere fagmiljøer, sivilsamfunnet, privat sektor og academia til en bred dialog om nasjonale indikatorer, formen og målet for en handlingsplan, og hva slags rapportering som er hensiktsmessig for å maksimere måloppnåelsen, samtidig som man sikrer åpenhet rundt bærekraftsarbeidet og de dilemmaene Norge møter. Hvordan man best mulig måler og rapporterer på samstemthet bør være en del av samtalen.
- Be regjeringen om å gjennomføre gapsanalyse av hvor Norge ligger etter når det gjelder hvert av delmålene for bærekraftsmålene. Analysen bør i størst mulig grad basere seg på norsk statistikk.
- Sikre tilstrekkelig og forutsigbar finansiering av arbeidet med statistikk og indikatorer
- Be regjeringen legge en tidsplan for arbeidet, med klare frister for når handlingsplanen skal være på plass. Komiteen bør be regjeringen om en handlingsplan som:
 - er tidsspesifikk med klare trinnvise frister for måloppnåelse
 - tar for seg samtlige delmål, med et særlig fokus på områder der Norge har særlige utfordringer, som for eksempel klima og bærekraftig forbruk
 - innebærer et økt ambisjonsnivå og endrede prioriteringer for å nå målene
 - dekker Norges måloppnåelse både nasjonalt og internasjonalt
 - inneholder klare ansvarslinjer og i størst mulig grad er reflektert i budsjettet
- Be regjeringen legge fram for Stortinget til debatt en samlet rapportering på bærekraftsmålene, for eksempel i form av en årlig stortingsmelding.